

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/93380>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

Estate **Tip** Review

Afl. 2011-11

23 maart 2011

Spelen met de tweede trap: de 'skippybal'-onterving

Dat het tweetrapstestament gebruikt kan worden als voedingsinstrument voor de langstlevendenvrijstelling is echt wel doorgedrongen. Dat de tweetrapstechniek ook nog voor heel andere doelen gebruikt kan worden, wordt nog wel eens uit het oog verloren. Hieronder een voorbeeld.

Net zoals men bij een planning van de zogeheten eerststervende echtgenoot, reeds het tweede overlijden, het overlijden van de langstlevende echtgenoot kan betrekken, zo kan men vanzelfsprekend ook het overlijden van iemand in een volgende (tweede) generatie reeds onderdeel van de planning doen zijn. Anders gezegd: indien men een van zijn kinderen wenst te *onterven*, dient dat – waar het het familiekapitaal betreft – vreemd genoeg in de uiterste wilsbeschikking van opa te gebeuren.

De hefboom wordt door en bij het overlijden van opa ingezet en doet zijn werking bij het overlijden van de zoon, met het oog op de legitieme portie van de kleinzoon in diens nalatenschap. De eerste erfrechtelijke overgang kan immers een *voorwaardelijke* aangelegenheid als bedoeld in artikel 4:141 BW zijn, waarbij opa bepaalt onder welke (kleinkind-legitimaris-onvriendelijke) voorwaarden zoonlief het familiekapitaal erft en derhalve houdt. De samenstelling van de legitimaire massa bij het overlijden van de zoon is immers maakbaar door grootvader. Hij kan vermogen onder ontbindende voorwaarden aan 'derden', zijnde eventueel de favoriete kleinkinderen, laten vererven. De voorwaarde kan in beginsel ook het overleven door ongebornen verwachters betreffen. De clou: het bezwaarde vermogen maakt geen deel uit van de legitimaire massa van de verkrijger onder ontbindende voorwaarde. De zoon 'berust' - ten nadele van zijn zoon (de kleinzoon van opa) - in de betreffende inferieure making. Door deze handeling heeft de kleinzoon het erfrechtelijk nakijken. In estateplanningsjargon: een 'skippybal'-onterving.

Het opzetten van een ontervende fideicommissaire (Vor-und Nacherbschaft) route is onder de Duitse notarissen een zeer populair en uiterst effectief 'Gestaltungsmittel' om de facto een onterving van het (klein)kind te bewerkstelligen, oftewel 'ein taugliches Mittel zur Pflichtteilsreduzierung auf der zweiten Stufe.' In de Duitse literatuur wordt benadrukt dat het weliswaar ingewikkeld en theoretisch aandoet, doch in de praktijk zelfs tot 'Alltagsgeschäft' geworden is. Ook niet heel vreemd als men bedenkt dat ook in de Nederlandse testamentenpraktijk met de komst van onze nieuwe legitieme het tweetraps-testeren een enorme vlucht genomen heeft. Men dient zich wel steeds te blijven realiseren dat het niet gaat om een onterving bij het overlijden van erflater opa, maar om een onterving die feitelijk werkt bij het overlijden en derhalve in de

nalatenschap van de zoon van opa. Overigens zal de betreffende zoon met (testamentaire) vervreemdings- en verteringsbevoegden zoveel mogelijk de vrije hand worden gegeven. Ook zal er strategisch ingeteerd worden. Kortom, een prachtige ontervingstechniek.

Wie de Duitse bronnen over deze materie er op na wil slaan verwijzen wij naar het onderdeel van het preadvies KNB 2006, *Nieuw erfrecht in de praktijk, Een evaluatie*, van de hand van B.M.E.M. Schols p. 141 e.v.

Tot volgende week!

www.scholsburgerhartschols.nl

www.bju.nl

© 2011 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.